

ედიმერ ფუტკარაძე¹

თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტი
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

DOI: <https://doi.org/10.52340/sou.2023.19.41>

მეცნიერული კეთილსინდისიერებისათვის

აბსტრაქტი. ნაშრომის შექმნის დროს რაც არ უნდა ბევრი და საინტერესო წყარო გამოვიყენოთ, ის მაინც ვერ გახდის მიმზიდველს ნაშრომს ინტელექტუალი მკითხველის თვალში. განათლებული, ინტელექტუალი მკითხველი ეძებს ავტორისეულ და თუნდაც მცირე მნიშვნელობის სიახლეს. თუ ნაშრომში არ არის დარგის განვითარებისათვის შემოთავაზებული თუნდაც მცირე მნიშვნელობის „სიახლე“, მაშინ ის ამ დარგის განვითარებას ვერაფერს შემატებს და არც არაფერის მომცემი იქნება.

სხვაგან მიღებული ცოდნის შესწავლა ლიტერატურის დამუშავებით თუ სხვა გზით საჭიროა იმიტომ, რომ ვიცოდეთ რა ხდება ამა თუ იმ დარგში. ეს საჭიროა იმისათვის, რომ თუ ჩვენ რაიმე სიახლეს ვქმნით, ვიცოდეთ ის უკვე ხომ არ არის შექმნილი სხვის მიერ. ეს იმიტომ რომ უკვე შექმნილი ცოდნის თუნდაც კეთილსინდისიერად ხელმეორედ შექმნა დარგს ვერ განავითარებს. ეს დონე უკვე არსებობდა და თუკი ჩვენ კეთილსინდისიერად რაიმე აღმოვაჩინეთ ისე, რომ პლაგიატს ადგილი არ ჰქონია, ეს მიუთითებს ჩვენ ინტელექტუალურ შესაძლებლობებზე და კეთილსინდისიერებაზე, მაგრამ არა დარგის განვითარებაში წვლილზე, რადგან ეს უკვე სხვამ შეძლო ჩვენამდე.

ამიტომ მეცნიერული სიახლეების გაცნობა აუცილებელია თუნდაც ახალი სიახლეების შესაქმნელად და ამ გზით მეცნიერების განსავითარებლად. მეცნიერული სიახლეების გაცნობა უნდა იყოს საშუალება და არა თვითმიზანი, საშუალება ახალი ცოდნის შესაქმნელად და არა შექმნილი ცოდნის ჩვენი სახელით მისათითებლად.

¹ ედიშერ ფუტკარაძე, სამართლის დოქტორი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი.

საკვანძო სიტყვები: მეცნიერება, ნაშრომი, განათლება, ინტელექტი, სიახლე, წყარო, ცოდნა, კეთილსინდისიერება, პლაგიატი.

Edisher Phutkaradze²

Tinatin Tsereteli State and Law Institute // Sokhumi State University

For scientific integrity

Abstract. No matter how many and interesting sources we use during creation of a work, it still cannot be attractive in the eyes of an intelligent reader. Educated, intelligent reader is looking for authorial innovation, even on minimum importance. If the work does not offer even a little „innovation“ for the development of the field, then it will not add anything and will be useless.

Gain knowledge by working on relevant literature or other way is important because we should know what is happening in other fields. This is necessary as well for knowing that when we are creating some innovations may be there is already created the same by someone. Because re-creation of already created work will not develop the field. This level already existed and if we found something so that plagiarism did not take place, it indicates our intellectual ability and honesty, but not the contribution to the development of the field as it has already been created by someone else before us.

Therefore, it is necessary to introduce scientific innovations, even for creating new innovations in order to develop science. Introduction of scientific innovations should be means and not aim itself. The means to create new work and not to point already created one on our behalf.

Keywords: science, thesis, education, intelligence, news, source, knowledge, integrity, plagiarism.

ძირითადი კვლევა. ზეპირად იცოდე „ვეფხისტყაოსანი“ ეს დასაფასებელია, მაგრამ ამაზე უფრო მნიშვნელოვანია ახალი ლექსის დაწერა. ის უფრო მეტს შემატებს ჩვენს პოეზიას.

სხვისი გენიალური აზრების ცოდნა და ციტირება მნიშვნელოვანია, მაგრამ კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია საკუთარი აზრის ჩამოყალიბება და გადმოცემა, რა თქმა უნდა, თუ ის რაიმე თუნდაც მცირე მნიშვნელობის „სიახლეს“ შეიცავს ამა თუ იმ დარგისათვის, მეცნიერებისათვის.

² **Edisher Putkaradze** - Doctor of Law, Professor of Sokhumi State University, Senior Research Fellow of Tinatin Tsereteli Institute of State and Law.

სხვის გენიალურ მოსაზრებებს მკითხველი ან/და მსმენელი სხვაგანაც წაიკითხავს ან მოისმენს და შეიძლება უფრო უკეთესადაც. ის, რაც სხვაგან ვერავინ ნახავს, იქნება მხოლოდ საკუთარი ნააზრევით შექმნილი მოსაზრებები. სწორედ ამ თვალსაზრისით იქნება მნიშვნელოვანი და საინტერესო სამეცნიერო ნაშრომი, როდესაც მასში გადმოცემული იქნება ავტორისეული მოსაზრება სხვადასხვა საკითხზე. ეს ისეთი მოსაზრებაა, რომელსაც სხვაგან ვერსად ვნახავთ. ამიტომ ნაშრომის შექმნის დროს რაც არ უნდა ბევრი და საინტერესო წყარო გამოვიყენოთ, ის მაინც ვერ გახდის მიმზიდველს ნაშრომს ინტელექტუალი მკითხველის თვალში. განათლებული, ინტელექტუალი მკითხველი ეძებს ავტორისეულ და თუნდაც მცირე მნიშვნელობის სიახლეს. თუ ნაშრომში არ არის დარგის განვითარებისათვის შემოთავაზებული თუნდაც მცირე მნიშვნელობის „სიახლე“, მაშინ ის ამ დარგის განვითარებას ვერაფერს შემატებს და არც არაფერის მომცემი იქნება.

სხვათა მოსაზრებებს ჩვენ სხვაგანაც წაიკითხავთ. ავტორისეულს, განსხვავებულს კი მხოლოდ მოაზროვნე და პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე ავტორთან, რომელიც სხვის მოსაზრებებს იშველიებს (აკრიტიკებს ან იწონებს) საკუთარი, ახალი პოზიციის შესამუშავებლად და ჩამოსაყალიბებლად.

მთავარია, რომ ნაშრომი სიახლეს შეიცავდეს, ის თუ როგორ მიიღებს მკითხველი ამ განსხვავებულ სიახლეს, ეს დროისა და მოთმინების საკითხია, რომელიც დაადასტურებს ან უარყოფს ამ „სიახლის“ ვარგისიანობას ან უვარგისობას. ამიტომ სხვისი გენიალური აზრების გადმოცემას დარგის განვითარებისათვის საკუთარი პოზიციის, მოსაზრების შემუშავება და მკითხველამდე ან მსმენელამდე მიტანა სჯობია. ის „სიახლე“, რომელიც გაუძლებს ჯანსაღ კრიტიკასა და დროს, გახდება მნიშვნელოვანი და დაიკავებს ღირსეულ ადგილს ამ დარგის განვითარებაში. ხოლო ის „სიახლე“, რომელიც მყარ არგუმენტებზე არ იქნება დაფუძნებული, ვერ გაუძლებს ჯანსაღ კრიტიკას და ვერც დროის ქარტეხილებს. ამიტომ ის არც თანამედროვეობისათვის იქნება საინტერესო და მით უმეტეს არც მომავალი თაობებისათვის. „სიახლის“ მნიშვნელობა მისი აქტუალობის შენარჩუნებაშია. აქტუალობისა და გამოყენებადობის დაკარგვასთან ერთად „სიახლის“ მნიშვნელობა „ძველდება“, იკარგება და ჩნდება „ახალი სიახლის“ შექმნის აუცილებლობა, რაც ყველა დარგს სჭირდება შემდგომი განვითარებისათვის. ამიტომ თუნდაც გენიალური აზრების განმეორება, ახლის შექმნის გარეშე, საკმარისი არ არის დარგის განვითარებისათვის, რომელიც უნდა

აკმაყოფილებდეს უკვე შეცვლილი, განვითარებული საზოგადოების მოთხოვნებსა და ინტერესებს. ტექნიკურ მეცნიერებასთან ერთად ეს მოეთხოვება ყველა დარგს და მათ შორის სამართალს. სისხლის სამართალს კი განსაკუთრებით.

არსებობს მეცნიერება საზღვრებს გარეშე. აქ იგულისხმება ისეთი მეცნიერება, სადაც მიღწეული აღმოჩენა ან/და გამოგონება საერთო სიახლეა და ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში ყველგან მოიტანს სარგებლობას. მაგალითად, ტექნიკის მიღწევები. მსოფლიოს რომელიმე ქვეყანაში ახალი სამედიცინო პრეპარატის ან ტექნიკის ახალი მოდელის შექმნა მთელი მსოფლიოსათვის საინტერესოა და მსოფლიო განვითარებას უწყობს ხელს ამ კონკრეტულ დარგში ასეთი სიახლე საინტერესოა და სასარგებლოა ყველასათვის, სანამ უფრო ახალი რამ არ იქნება შექმნილი ან აღმოჩენილი, რომელიც „დააძველებს“ ამჟამინდელ მიღწევას და „ახალი სიახლე“ იქნება ამ დარგში. ეს ასე გაგრძელდება სხვადასხვა ტემპით, რაც აუცილებელი და გარდაუვალია კაცობრიობის განვითარებისათვის.

რა თქმა უნდა, ამ განვითარებაში სხვადასხვა ერების, სახელმწიფოებისა და მით უმეტეს ადამიანების დამსახურება განსხვავებულია. ის სახელმწიფოები, სადაც არ ან ვერ იქმნება ასეთი „სიახლე“, იძულებული არიან დაესესხონ ან მიბადონ სიახლის მწარმოებელ ქვეყნებს, რაც ზრდის სახელმწიფოთა ურთიერთდამოკიდებულებას, მათ შორის პოლიტიკურს, ეკონომიკურს, კულტურულს და ა. შ.

ზოგიერთი დიდი მასშტაბის სიახლე გავლენას ახდენს ქვეყნის ეკონომიკურ და კულტურულ განვითარებაზე და კიდევ ცვლის მას. ხშირად იმ სახელმწიფოში, სადაც „ახალი პროდუქცია“ იქმნება, ამის შესასწავლად ჩადიან სხვა ქვეყნის მოქალაქეები. უმეტესად ისინი სწავლობენ მხოლოდ იმას, რაც შეიქმნა და მეტს ვეღარ ავითარებენ, ვერ ქმნიან ახალს, განსხვავებულს და ექცევიან სხვის მიერ შექმნილი „სიახლის“ ტყვეობაში.

რა თქმა უნდა, არსებობს ერთეული გამონაკლისები, მაგრამ ეს საერთო სურათს ვერ ცვლის. შეიძლება მართლაც მიზანშეწონილი იყოს ახალი ტექნიკის შესწავლა ან შეძენა, რომელსაც შენ ვერ ქმნი და საკუთარ ქვეყანაში გადმოტანა და გამოყენება გასურს, მაგრამ რამდენად მიზანშეწონილია ეს გავაკეთოთ სამართალში?!

ჩვენ შეიძლება ვისარგებლოთ სხვაგან შექმნილი ტექნიკით, რაზან ჩვენ თვითონ ვერ ქმნით და უარის თქმის შემთხვევაში ჩამოვრჩებით ტექნიკურად ცივილიზებულ მსოფლიოს. ასეთი „სიახლეებით“ სარგებლობა აუცილებელიცაა და გარდაუვალიც.

მაგრამ რა ხდება ამ მხრივ პოზიტიურ სამართალში? ვინ უნდა მივიჩნიოთ სამართლებრივად უფრო განვითარებულად? ტექნიკური და ფინანსური განვითარება იმავდროულად ნიშნავს სამართლებრივად განვითარებას?

შეიძლება ერთნაირი კანონებით იცხოვროს ეკონომიკურად და კულტურულად სხვადასხვა დონეზე განვითარებულმა სახელმწიფოებმა?

საჭიროა კი ეკონომიკურად ნაკლებად განვითარებული სახელმწიფოებისათვის ტექნიკის მსგავსად „სამართლის“ გადმოღება „განვითარებული სახელმწიფოებიდან“ და ამისათვის მის შესასწავლად უცხოეთში წასვლა?

ტექნიკა „მოქმედებს“ საზღვრების გარეშე, სანამ არ დაძველდება. შიდასახელმწიფოებრივ სამართალს კი თავისი მოქმედების სივრცე აქვს. როცა ის ამას დაკარგავს, აღარც იარსებებს.

სახელმწიფოებისათვის ზოგჯერ აუცილებელია საბუნებისმეტყველო და ზუსტ მეცნიერებაში სხვაგან მიღწეული სიახლეების დანერგვა, მაგრამ „სხვისი“ სამართლის გადმოღება „კლავს“ საკუთარ სამართალს.

გლობალიზაციის პროცესიდან გამომდინარე აუცილებელი ხდება სამართლებრივ ნორმათა ჰარმონიზაცია, დაახლოება, მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ უარი ვთქვათ საკუთარ სამართალზე და ვეძიოთ ან ვისწავლოთ ის სხვაგან, რომელიც ჩვენგან განსხვავებული, სხვანაირია. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, სხვისგან სწავლა, სხვაზე მიბადვა, ცოდნის მიღების შუალედური მდგომარეობაა და ხდება „სხვისი“ ცოდნის შესწავლა. საკუთარი, დამოუკიდებელი, ახალი ცოდნის მისაღებად კი აზროვნებაა საჭირო. საკუთარ აზროვნებაზე უარის თქმა და სხვაზე მიბადვა ხელს უშლის დამოუკიდებელ განვითარებას.

სხვაგან არსებული ცოდნის შესწავლა საჭიროა მეტი ინფორმაციის მისაღებად, მაგრამ თუ არ/ვერ მოხდა მისი შემდგომი განვითარება, მაშინ სხვის ცოდნაზე ვჩერდებით და ჩვენ ახალს აღარაფერს ვქმნით. ველოდებით ახლის შექმნას ისევ სხვაგან, რომ ვისწავლოთ და შემდეგ გამოვიყენოთ. ასეთ შემთხვევაში ვხვდებით სხვისი ცოდნის შემსწავლელი და „მომ-

ხმარებელები“. მაგრამ თუკი შესწავლით, მიზამპვით მიღებულ ცოდნას ჩვენი საკუთარი აზროვნებით განვაავითარებთ, მაშინ ჩვენც გვექნება წვლილი ახალი ცოდნის შექმნაში და მხოლოდ მიზამპველები არ ვიქნებით.

მიზამპველობა დღეს ძალიან აქტუალურია ჩვენთანაც, განსაკუთრებით კი განათლების მიღების საქმეში. დღეს ბევრი ახალგაზრდა მიდის სასწავლებლად საზღვარგარეთ. ყოველ შემთხვევაში, ოფიციალურად ასეა. რამდენად კვალიფიციური სპეციალისტები მზადდებიან და ბრუნდებიან საქართველოში, ეს ცალკე საკითხია.

სტუდენტებს არც მეცნიერები ჩამოუვარდებიან და ბევრი მიდის უცხოეთში სამეცნიერო სტაჟირებაზე, კვლევაზე. მაგრამ სადაც არ უნდა წაიკითხო, *ამას სხვაც გააკეთებს*. ეს არ იქნება შედეგიანი, თუ მათი დამუშავების საფუძველზე სიახლეს არ შემოგვთავაზებთ.

უცხოეთში წასვლა და სამეცნიერო ცენტრებში კვლევა უნდა იყოს საშუალება ახალი ცოდნის შესაქმნელად და არა თვითმიზანი. რა თქმა უნდა, მნიშვნელოვანია იქ დაგროვილი ცოდნისა და გამოცდილების შესწავლა და სხვისთვის გაზიარება, მაგრამ ეს იქნება ინფორმაციული ხასიათის საქმიანობა და არა შემოქმედებითი, როდესაც ყველასგან და არსებულისგან განსხვავებული, თუნდაც მცირე მოცულობისა და მნიშვნელობის, მაგრამ „სიახლე“ იქნება შემოთავაზებული.

სად წავიკითხავთ და რას, იმაზე მეტად მნიშვნელოვანია სად რას შევქმნით და როდის. ეს იმიტომ, რომ რაც აქ და დღეს ჩვენ სიახლე გვგონია, ის უკვე სხვასგან შექმნილია. ამიტომ არის აუცილებელი ინფორმაციის ცოდნა სხვადასხვა საკითხზე, რათა ჩვენი „სიახლე“ უკვე „ძველი“ არ აღმოჩნდეს. დღევანდელი ინფორმაციის ტექნიკური საშუალებების არსებობის ფონზე ეს პრობლემა თითქმის აღარ უნდა არსებობდეს, მაგრამ დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ასეთი რამ სავსებით შესაძლებელია.

მართალია დღეს უფრო მეტი ინფორმაცია არსებობს და ადვილია ინფორმაციის მოპოვება, ვიდრე ადრე, მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ დღეს უფრო უკეთესად ვაზროვნებთ ჩვენ, ვიდრე ადრინდელი თაობის ადამიანები, რომელთაც ასეთი ტექნიკურ-ინფორმაციული უზრუნველყოფა არ ჰქონდათ.

დღეს ჩვენი და ზოგადად კაცობრიობის განვითარების უფრო მაღალ საფეხურზე ყოფნა სწორედ მოაზროვნე ადამიანების შემოქმედების შედეგია, რომლებმაც თავიანთი აზროვნებით შექმნეს ახალი „ცოდნა“ მეც-

ნიერების სხვადასხვა დარგში და არ დაკმაყოფილდნენ მხოლოდ მიღწეულით, უკვე არსებული ცოდნის შესწავლითა და გამოყენებით ან/და თუნდაც სხვებზე გადაცემით.

განვითარებისათვის „სიახლის“ შემოტანა აუცილებელია. სიახლის შემოტანისათვის კი აზროვნებაა აუცილებელი და მიმბაძველობა და გამოცდილება საკმარისი არ არის. ამით მხოლოდ არსებული ცოდნის შესწავლა და გამოყენება შესაძლებელი, რაც დღეს ასე მზარდ მოთხოვნებს უკვე ვეღარ დააკმაყოფილებს. სადაც იქმნება სიახლე, განვითარებაც იქ არის. განვითარება მხოლოდ სიახლის (ახალი ცოდნის) შექმნაშია. რაიმე დარგი ვითარდება მხოლოდ მაშინ, თუ იქ ახალი ცოდნა შეიქმნება.

ჩვენთვის უცნობი საკითხის გაცნობა, შესწავლა და შემდეგ გადმოცემა არ ნიშნავს დარგის განვითარებას და ჩვენს წვლილს დარგის განვითარებაში. ეს ნიშნავს ჩვენს განვითარებას სხვის მიერ უკვე შექმნილი ცოდნის ხარჯზე. ხშირად ასე ემართებათ იმ მეცნიერებს, ვინც უცხოეთში ცოდნა მიიღო. ვიმეორებ ცოდნა მიიღო და არა შექმნა. ხშირად მათ თავი მოაქვთ უცხო ენების ცოდნით და მის მეშვეობით სხვისი (უცხოელის მიერ შექმნილი) ცოდნის გაცნობით.

უკვე შექმნილი ცოდნის შესწავლა და სხვისთვის გაცნობა თავისთავად არ არის ცუდი და კეთილშობილი საქმეა, თუ ეს კეთილსინდისიერად ხდება. თუმცა ხშირად არაკეთილსინდისიერებისას, ხდება უცხო ნაშრომების გაცნობა და საკუთარი სახელით მიწოდება იმ მკითხველისა თუ მსმენელისათვის, ვინც ჯერ ამ ცოდნას არ იცნობს, თორემ როცა გაიცნობს, მიხვდება თუ ვინ არის ამ ცოდნის შემქმნელი და ვინ მიმწოდებელი. და თუ ეს მოხდება ისეთ საზოგადოებაში, სადაც დაბალია ცოდნის რეალურ შემქმნელთა შეცნობის ალბათობა, მაშინ ამ ცოდნის არაკეთილსინდისიერი მიმწოდებელი თავს ცოდნის შემქმნელებად აცხადებენ და არა სხვისი ცოდნის მკითხველამდე ან მსმენელამდე მიმტანებად.

სხვაგან მიღებული ცოდნის შესწავლა ლიტერატურის დამუშავებით თუ სხვა გზით საჭიროა იმიტომ, რომ ვიცოდეთ რა ხდება ამა თუ იმ დარგში. ეს საჭიროა ასევე იმისათვის, რომ თუ ჩვენ რაიმე სიახლეს ვქმნით, ვიცოდეთ ის უკვე ხომ არ არის შექმნილი სხვის მიერ. ეს იმიტომ რომ უკვე შექმნილი ცოდნის თუნდაც კეთილსინდისიერად ხელმეორედ შექმნა დარგს ვერ განავითარებს. ეს დონე უკვე არსებობდა და თუკი ჩვენ კეთილსინდისიერად რაიმე აღმოვაჩინეთ ისე, რომ პლაგიატს ადგილი არ ჰქონია,

ეს მიუთითებს ჩვენ ინტელექტუალურ შესაძლებლობებზე და კეთილსინდისიერებაზე, მაგრამ არა დარგის განვითარებაში წვლილზე, რადგან ეს უკვე სხვამ შეძლო ჩვენამდე.

ამიტომ მეცნიერული სიახლეების გაცნობა აუცილებელია თუნდაც ახალი სიახლეების შესაქმნელად და ამ გზით მეცნიერების განსავითარებლად. მეცნიერული სიახლეების გაცნობა უნდა იყოს საშუალება და არა თვითმიზანი. საშუალება ახალი ცოდნის შესაქმნელად და არა შექმნილი ცოდნის ჩვენი სახელით მისათითებლად.

ახალი ლიტერატურის გაცნობა კეთილსინდისიერ მეცნიერს სჭირდება იმისათვის, რომ იცოდეს როცა რაიმე ახალს ქმნის, ხომ არა არის უკვე სხვის მიერ შექმნილი და მან თუნდაც ცოტათი ხომ არ „დააგვიანა“. არაკეთილსინდისიერს კი სჭირდება იმისათვის, რომ მოახდინოს მისგან გადმოწერა (ანდა გადმოთარგმნა) და საკუთარი სახელით მიაწოდოს იმას, ვისთვისაც ეს სიახლე უცნობია და უცნობი იქნება საკმაო ხნით კიდევ. ასეთ დროს ის არის ცოდნის შემქმნელსა და მომხმარებელს შორის შუამავალი არსებული ცოდნის მისაწოდებლად. როცა არ შეგიძლია ახალი ცოდნის შექმნა, არსებული ცოდნის მკითხველისათვის მიწოდებაც კეთილშობილური საქმეა, თუ ეს კეთილსინდისიერად ხდება. მკითხველი ამ სხვის მიერ შექმნილ ცოდნას სხვა გზითაც გაეცნობა და ოდესღაც, ადრე თუ გვიან, ეს დროის საკითხია, მიხვდება თუ ვინ იყო მისი შემქმნელი, მისი ნამდვილი ავტორი და ვინ მიიტანა ის მასთან ზოგჯერ არასწორი შინაარსითა და ფორმით.

ამიტომ სჯობს ახალ წიგნებს გავეცნოთ იმისათვის, რომ ვიცოდეთ რა ახალი ცოდნა არის უკვე შექმნილი, რომ მის შესაქმნელად „ტყუილად აღარ დავიხარჯოთ და არ გავეცნოთ მათ იმისათვის, რომ იქედან რაიმე სიახლე გადმოვწეროთ (ან გადმოვთარგმნოთ) და ნამდვილი ავტორის მითითების გარეშე მივაწოდოთ მკითხველს.

დღევანდელი ტექნოლოგიების პირობებში უფრო ადრეა შესაძლებელი ახალი ცოდნის შემქმნელი ნამდვილი ავტორის დადგენა, ვიდრე ეს ადრე იყო. ტექნოლოგიურმა საშუალებებმა შეიძლება გააადვილოს არსებული ცოდნის მოძიება და დამუშავება, გახადოს ადვილად ხელმისაწვდომი დაინტერესებული ადამიანისათვის.

მაგრამ არსებული ცოდნის ხელმისაწვდომობა და დამუშავების შესაძლებლობა არ არის საკმარისი ნამდვილი „ახალი ცოდნის შესაქმნე-

ლად“. ის უფრო მეტს მოითხოვს. პირველ რიგში ეს არის აზროვნების უნარი. ამიტომ საკუთარი ნააზრევით შექმნილი ახალი ცოდნა, „რა თქმა უნდა, ამ დარგში არსებული ცოდნის დამუშავების“ თუ სხვა გზით, მეტს მატებს და ავითარებს დარგს, ვიდრე არსებული ცოდნის გამოყენება.

სიახლის შემქმნელი მეცნიერები დარგის განვითარებას ემსახურებიან, შექმნილი ცოდნის გამავრცელებლები (თუნდაც საკუთარი სახელით) მხოლოდ მის გამოყენებას. ისე თუ კარგად ჩავუღრმავდებით, ვინც ცოდნას ქმნის ის მეცნიერია, ვინც მხოლოდ ავრცელებს ის ამის მასწავლებელი.

თუმცა ზოგ მასწავლებელს ეს ეთაკილება და მეცნიერება სურს. თუ ვინ არის მეცნიერი და ვინ მასწავლებელი, ვინ ორივე ერთად ან არცერთი, ამას დრო, მოთმინება და მკითხველი დაადგენს.

შენიშვნა: რადგან მეცნიერულ კეთილსინდისიერებაზე ვსაუბრობ, ამ ნაშრომში აღარ ვახდენ სხვა ნაშრომების ციტირებას. მართალია, სამეცნიერო ნაშრომი განსხვავდება ლიტერატურული ნაშრომისგან და გარკვეული მოცულობით მოითხოვს კონკრეტულ თემასთან დაკავშირებით არსებული და ხელმისაწვდომი ლიტერატურის დამუშავებას, განხილვასა და გამოყენებას, მაგრამ ამ ნაშრომის თემატიკიდან გამომდინარე, იგი ყოველგვარი ციტირების გარეშე შემოგთავაზეთ.

იმედი მაქვს ეს ნაშრომი დაიმსახურებს როგორც მოწონებას, ასევე შესაძლო კრიტიკასაც.